

gjennemføres, at Folkethingets Reformers afvises af Landstinget og Regeringen, og man havde ikke gjort det Fremstid, som nu er gjort, at det først og fremmest er her i selve Folkethinget, at Medlemmer strax sige os, at Landstinget ikke vil gaa ind paa vore Forslag. Det ærede Medlem kommer til at erfare om igjen, idet han maa indrømme, at Intelligenspartiet til Dato fuldstændig har Magten. — Der fremkom endelig endnu en Uttring fra det ærede Medlem, hvortil jeg vil gjøre en Bemærkning. Han mente, at man skulde være engstelig for dette Forslag, fordi Spørgsmaalet om Fæstes Overgang ved Lov var et meget omvistet Spørgsmaal. Det ærede Medlem er jo lidt ung i denne Forsamling, thi ellers maatte han vide, at der ikke her har foreligget noget større Forslag, uden at det har været overordentlig omvistet, indtil det er udførelt som Lov. Ethvert Spørgsmaal er overordentlig omvistet, men skulde dette være en Grund til at lade et Spørgsmaal falde, kunde vi ikke her rejse nogen Sag og gennemføre den. Lad os huske paa, at Lovene om Hartkornets Gjaldfæring eller Udgjættelse, Lovene om Hovrets tungne Aflysning osv. vare overordentlig omvistede, da de forelaa som Forslag. Jeg forstikker det ærede Medlem, at det dengang var overordentlig omvistet, om disse Love ikke indeholdt Krænkelser af Retfærdigheden, af Kontraktfriheden og af Eiendomsretten. Skulde vi dengang have ladet disse Reformers falde, fordi de vare omvistede, havde vi ikke havt dem nu, men fra det Nieblif, vi fik Lovene om disse Forhold, vare Alle enige om, at de vare meget gode og heldige, og at det var godt, at vi fik dem. Jeg er ogsaa overbevist om, at naar en Lov som den, vi her forhandle, udførel, vilde inden faa Dage al Tale om disse ganske overordentlig omvistede Ting falde bort, og man vil meget hurtigt komme til at sige: Det var alligevel godt, at vi fik denne Lov. Det ærede Medlem maa derfor ikke opstille det som en Hindring for et Lovforslag, at det Omhandlede er overordentlig omvistet. Det var kun disse ganske faa Bemærkninger, jeg vilde gjøre. Jeg er overbevist om, at det ærede Medlem, efter at jeg har udtalt dem, vil selv indse, at han ikke har tænkt fuldstændig nøagtigt over de Indvendinger, han har gjort, inden han fremsatte dem.

N. Andersen: Jeg skal ikke gaa ind paa dette Lovforslags Realitet, thi jeg har en stærk Følelse af, at der ikke vil komme noget praktisk Udbytte ud af Sagens Forhandling, men jeg skal dog tillade mig at gjøre nogle faa Bemærkninger gjældende med Hensyn til denne Sags Behandling ikke blot i dette Nieblif, men i en længere Narværelse. Det er en staaende Talemaade, som har lydt ogsaa her i Dag fra forskellige Taleres Side, at dersom vi blot havde en Regering, der vilde sgaad ind paa Forslaget, havde

det ingen Nød, da vilde man kunne faade det sat igjennem i det andet Thing. Men mine Herrer, jeg skal tillade mig at fremhæve og her dokumentere, at vi to Gange siden vi fik en konstitutionel Forsatning, have haadt en Regering, om hvilken man med Visshed kunde sige, at den vilde gaa ind paa Sagen, men da har man ingen af Gangene været sig fra den Side, hvor man søger sig stævt, naar der staar en Regering, der siger Nei til Sagen. Den ene Gang, vi havde en saadan Regering, var i 1848. Naar man vil læse den Interpellation igjennem, som blev stillet den 22de November 1848 her i denne Sal af det daværende Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (B. Christensen), det nuværende ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds, vil man finde, at den daværende Indenrigsminister paa ingen Maade modsatte sig at lade Fæstesagen komme til Afgjættelse paa den grundlovsgivende Rigsdag. Jeg skal med den ærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier af Slutningen af hans Uttringer, hvoraf det klart vil ses, at han paa ingen Maade modsatte sig, at Sagen kom til Afgjættelse, naar det Parti, af hvilket den stadig havde været holdt i Eve, allerede da i en lang Narværelse skulde ønske Sagen fremmet i den Samling. Han siger nemlig: „Jeg skal blot tillade mig at gjøre den Bemærkning, at om det meget vigtige Spørgsmaal, hvorvidt de organiske Love skulde behandles i denne Forsamling, kan jeg for mit Bedkommende ikke finde Anledning til at yttre mig i Anledning af enkelte Medlemmers Formenting om en saadan Foranstaltnings Unselighed, og Ministeriet maa i ethvert Fald, saavidt jeg skjønner, afvente, om der kommer noget Andragende frem fra Forsamlingen, og i saa Fald, hvorledes Sagen da vil stille sig.“ Det er temmelig klart af denne Udtalelse i Forbindelse med, hvad Ministeriet iforveien havde udtalt, at hvis der var kommet et Andragende frem fra Forsamlingen om at faae Sagen fremmet, vilde han ikke have modsat sig, og naar man ser, hvad de forskellige ærede Talere, der udtalte sig, som Ploug og Dahl, have sagt, saa er det temmelig tydeligt, at i det Mindste Dahl var overbevist om, at Ministeren selv vilde fremkomme med et Forslag, naar Forsamlingen opfordrede ham dertil. Men hvem modsatte sig da saa bestemt, at Sagen kom frem i den daværende Samling? Det var Interpellanten, det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (B. Christensen) og Tscherning. De modsatte sig paa det Bestemteste, at Sagen kom frem. Tscherning udtalte blandt Andet, at Bonden kunde vente med No, thi hans Sag var god, han havde Tid til at vente, sagde Tscherning, og han har faaet Tid til at vente; thi han har ventet siden den Tid, og Sagen er ikke kommet et Skridt nærmere, snarere fjernere. Men havde man den Gang taget Sagen, da der var en Stenning her i Landet, som vilde